

COLOKJEVE INFORMACIJE

25 LET SAMOUPRAVLJANJA

november 1975 posebna izdaja (43) leto 4

COLORJEVE INFORMACIJE, posebna izdaja (43), leto 4, november 1975. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode, vsak mesec v nakladi 700 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: dipl. arh. Janina Ferjančič, Alojz Izlakar, Anica Rozman, ing. Rihard Pevec, Franci Rozman, glavni in odgovorni urednik. Fotografije: Franci Rozman. Oprema: Pavle Učakar. Tisk: Partizanska knjiga, Ljubljana.

NESLUTEN RAZVOJ

Temeljni kamen sedanjemu Colorju je bil postavljen leta 1908, ko se je na tem mestu organizirala proizvodnja predelave oljnega semena, oljnatih barv in nitroceluloznih lakov. Od ustanovitve navedenega obrata pa vse do leta 1941 so se večkrat menjali lastniki, proizvodni program pa se je razširil na izdelavo firnežev, steklarskega kita, alkoholnih in ostalih lakov ter pigmentov za potrebe industrije in obrti. Po osvoboditvi je bilo podjetje nacionalizirano in preimenovano v "Tovarno olja in firneža Medvode". Sedanji naziv Color pa je podjetje dobilo 6. junija 1952. leta. Leta 1949 se je Color združil s tovarno "Helios" Domžale, vendar se prizadevanja za enotni proizvodni program, za lažje doseganje planskih nalog, niso uresničila zaradi administrativno izvedene spojitve, zato je že leta 1952 prišlo do ponovne odcepitve.

Karakteristična smer povojne proizvodnje se je izražala v osvajanju sodobnih tehnoloških postopkov in prehajanju na čisto barvarsko področje. Težišče je bilo preneseno na proizvodnjo oljnih in sintetičnih barv, lakov in emajlov, specialnih premaznih sredstev za potrebe industrije, železnic in ladjedelnic. Podjetje se je srečevalo z nešteti težavami predvsem zaradi iztrošenega in amortiziranega strojnega parka, zaradi česar je bilo težko dohajati hitro naraščajoče potrebe. Zaradi vse večjih težav je bila edina trajnejša rešitev temeljit rekonstrukcijski načrt. V letih 1957/58 so montirali vrsto valjčnih strojev, centrifugalnih naprav ter v novi zgradbi napravo za proizvodnjo alkidnih smol. Pomemben korak je bil storjen tudi s preselitvijo obrata za proizvodnjo nitroceluloznih lakov v Rakovnik. Z izpopolnjevanjem strojnega parka in izboljšanjem tehnologije se je že leta 1965 proizvodnja v stari tovarni povzpela na skoraj 11.000 ton. Navkljub zvišani proizvodnji nismo uspeli zadostiti potrebam tržišča, zato so člani delavskega sveta leta 1966 sprejeli sklep o pričetku graditve nove tovarne na novi lokaciji v Preski. Program graditve novih proizvodnih objektov je bil izvršen do 27. novembra 1970, ko je stekla redna proizvodnja v novi tovarni. Vse večje potrebe po hitrejšem razvoju so narekovale nujnost graditve prostorov za razvojni in finančni sektor. V ta namen so bili adaptirani stari proizvodni prostori. V letu 1974 pa so se člani delavskega sveta odločili za razširitev obrata sinteze ter potrdili

investicijski program za proizvodnjo sintetičnih smol v vrednosti skoraj 40 milijonov dinarjev. Prva dva reaktorja že poskusno obratujeta, tretji pa bo usposobljen za proizvodnjo v prvem polletju 1976. S tem je zagotovljena prepotrebna surovinska baza.

Blagovna proizvodnja je v letu 1971 znašala 23.000 ton oziroma vrednostno 136.871.000 dinarjev, v letu 1972 pa je ob enaki blagovni proizvodnji vrednost porasla na 155.065.000 dinarjev. Lani je bilo izdelanih 25.510 ton različnih barv in lakov, od tega 18.523 ton gotovih izdelkov. Na domačem trgu je bilo prodanih 15.517 ton proizvodov, izvozili pa smo 2.859 ton izdelkov. Celotna vrednost lanske proizvodnje je bila 339.885.000 dinarjev, od tega na domačem trgu 272.577.000 dinarjev, v izvozu pa 67.308.000 dinarjev. V devetih mesecih letos smo prodali 14.969 ton izdelkov v vrednosti 317.942.000 dinarjev. Rast realizacije in število zaposlenih sta razvidna iz naslednje tabele:

LETO	REALIZACIJA		
	v tonah	Vrednost v/000 din	Štev. zaposl.
1950	3.500	8.500	80
1955	4.669	14.975	123
1960	6.364	30.240	195
1965	10.774	69.830	311
1970	16.441	113.050	441
1974	18.376	339.885	544
I.-IX.75.	14.969	317.942	577

25 let v življenju in delu kolektiva ni dolga doba. Toda v tem času so bili storjeni pomembni, odločilni koraki v prid delavskega razreda. Prevzem tovarne v svoje roke je bil za kolektiv Colorja velika prelomnica. Formiranje delavskega sveta in upravnega odbora v letu 1950 je pomenilo pravi začetek dejanskega odločanja — neposredne oblasti delavcev. Vrsto let je bila politična oblast delavcev v naši samoupravni družbi uresničevana preko delavskih svetov in upravnih odborov, zato so le-ti odigrali pomembno vlogo tudi v razvojni poti Colorja. V samoupravnih organih se je v tem času zvrstilo stodvajset delavcev, ki so si z vestnim in požrtvovalnim delom pridobili zaupanje sodelavcev. Da so samoupravni organi izbirali pravo pot, pričajo uspehi, saj se je podjetje razvilo v moderno tovarno barv in lakov, ne nazadnje pa tudi priznanja, ki so jih bili naši samoupravitelji deležni zunaj podjetja. Zato smo tudi pripravljene sprejeti delegatski sistem, ki je delavsko samoupravljanje še oplemenitil. Kolektiv Colorja ponosno stopa v boljše jutri, ob tem pa ne pozabljamo sodelavcev, ki so v teh 25-letih pomagali ustvariti to, kar imamo.

PREDSEDNIKI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Delavski svet

Slavko Zajc
Franc Jamnik
Anton Okršlar
Stane Vilar
Alojz Virant
Janez Komatar
Alfred Sorjan
Rihard Pevec
Viktor Velkavrh
Janez Svoltjšak
Franc Knific

Upravni odbor

Jože Bukovec
Ivan Hafner
Ivan Založnik
Viktor Velkavrh
Jože Bahčič
Ivan Peternel
Stane Vilar
Alfred Sorjan
Rihard Pevec
Stanko Sedlak
Janez Svoltjšak
Roman Resman

TEŽKI ZAČETKI ...

Slavko Zajc, prvi predsednik delavskega sveta:

"Težki so bili začetki, imeli smo seje izven rednega delovnega časa, ki so se največkrat zavlekle tudi do polnoči. Razen tega smo imeli vsak teden tudi sestanke celotnega kolektiva (okrog 50 delavcev) in moram reči, da so bile naše odločitve dobro sprejete. Težko je bilo tudi zaradi pomanjkanja surovin in ostalega materiala. Ker so bili člani delavskega sveta tudi iz Domžal, sem sam moral ponje z avtomobilom in jih seveda po seji pozno ponoči voziti domov."

PREHOJENA TEŽKA POT ...

Stane Vilar, sedanjí predsednik delavskega sveta:

"Doletela me je čast, da sem ravno ob 25-letnici samoupravljanja, kot dolgoletni sodelavec in graditelj samouprave v podjetju, predsednik delavskega sveta. Sam sem zrastel v teh odnosih, saj smo vsi člani kolektiva vsa ta leta gradili samoupravni mehanizem in samega sebe. Če ob jubileju potegnemo črto pod našim delom, potem si upam smelo trditi, da je prehojena težka, vendar uspešna pot, saj so naši številni uspehi dovolj zgovorni, torej smo kot samoupravljalci in upravljalci bili na svojem mestu, z drugimi besedami: svojo nalogo smo opravili zelo dobro. Ko vstopamo v višjo stopnjo samoupravnega mehanizma, to je delegatski sistem, moram poudariti, da smo bili na tak sistem pripravljeni in ga dočakali premišljeno ter se vanj dokaj hitro vživeli. Pokazali smo polno mero razumevanja za delo delegatov in delegacij, njihovo prizadevnost, izobrazbo in oborožitev delegatov za njihovo uspešno delo. S tako uspešnim pohodom dobivamo tudi drugo bitko — delegatski sistem."

Brez dvoma je potrebno dati priznanje vsem družbenopolitičnim sodelavcem, ki so tako v Osnovni organizaciji ZK, zveze sindikatov, mladini in ZZB NOV pripomogli, da se je samouprava v našem kolektivu razvila na tako visoko stopnjo. Ne nazadnje je treba dati polno priznanje tudi neutrudljivemu delu vodstvenih in strokovnih kadrov, ki so s konkretnimi, pisanimi besedami pripomogli za nemoteno delo samoupravnih organov. Seveda si želim, da bi bilo tako sodelovanje tudi v prihodnje.

Srečen in zadovoljen sem, da lahko vsem poštvovalnim sodelavcem v 25-letni dobi čestitam za opravljeno delo in se jim za vložen trud in včasih tudi za nadčloveške napore toplo zahvalim. Vsem samoupravljalcem, posebno mladim, pa želim, da se kar najaktivneje vključijo v naša skupna prizadevanja za boljši jutrišnji dan."

ZADOVOLJNI SMO ...

Ob 25-letnici samoupravljanja smo se odločili povprašati nekaj sodelavcev, kaj menijo o jubileju in o delu v tovarni nasploh:

Franc Smolič, kuhar lakov, v tovarni zaposlen 19 let:

"Spominjam se, da smo nekdanj delali vse ročno, sedaj imamo viličarje, asfalt. Delavci smo bili vseskozi složni in ob dobrem vodenju in gospodarjenju smo si ustvarili dobre delovne pogoje, novo tovarno."

Zofka Lešnjak, skladiščnik, 18 let:

"Vrsto let delam v sindikalni organizaciji in lahko rečem, da je pri nas skrb za delovnega človeka na prvem mestu. Tako imamo med drugim organizirano tudi vzajemno pomoč, kjer si lahko člani izposodijo določeno vsoto denarja za krajšo dobo. Mislim, da so se

odnosi med člani kolektiva krepijo predvsem ob športnih nastopih in vsakoletnih srečanjih celotnega kolektiva."

Franc Rozman, vodja izmene v kuhinji lakov, 28 let:

"Dosegli smo ogromni napredek, saj se spominjam,

da nismo imeli skladišč, garderob, da smo imeli leseno barako, sami nosili s seboj malico ... Skrb za delavca je sedaj zelo dobra, kar je tudi edino pravilno, saj smo sami ustvarili to, kar imamo."

Anica Jene, polnilka, 2 leti:

"Zadovoljna sem z delom na delovnem mestu, z osebnimi dohodki, vidim, da so odnosi v redu, da je dovolj dela za vse. Le za sindikat mislim, da ne skrbi dovolj za delavce."

Matevž Mihovec, šaržer, 8 let:

"Slabo smo informirani o delu samoupravnih organov. Sem delegat delavskega sveta in se mi zdi, da sodelavcem sam ne morem prenesti vseh dogajanj s se. Zakaj nimamo oglasne deske v obratu, kjer naj bi bile objavljene vse pomembnejše novice. Čeprav je glasilo "Colorjeve informacije" zelo dobro, nas le ne more obvestiti o vseh dogajanjih v tovarni. Jezim se, ker dajemo kri ob krvodajalskih akcijah le delavci, še bolj

pa se skupaj s sodelavci jezim nad preribavanjem tonkih tonov materiala v našem oddelku, za katera ne vemo vzroka, še manj pa, da bi našli krivca."

Anica Bukovec, skladiščnik, 21 let:

"Čeprav sem toliko let v tovarni, mi je prav letošnje leto najlepše, najbolj naklonjeno. Dobila sem stanovanje, boljše delovno mesto, in štejem si v posebno čast, da sem bila na nadomestnih volitvah izvoljena v delavski svet. Rada delam v takem čudovitem kolektivu."

Stane Vilar je bil v delegaciji delovnih ljudi Slovenije, ki je predsedniku republike Titu, čestitala ob njegovem rojstnem dnevu ...

Z a p i s n i k

v smislu zakona izvršene izročitve dolžnosti gospodarjenja podjetja Tovarne barv in lakov, Medvođe, upravnemu odboru, ki se je vršila v prostorih podjetja dne 10.9.1950.

Navzoči:

direktor podjetja:
Klanjšek Jože
upravni odbor oz. namestniki:
Kladnik Pavel
ing. Lipovšek Bogdan, nam.
Rak Ivan
Vrtačnik Angela, nam.
Judež Peter
Blejc Mihael, nam.
Hafner Ivan
Arčon Ivan, nam.
Bukovec Jože
Založnik Ivan, nam.
zastopniki ljudske oblasti,
delavci in nameščenci.

Po končanih volitvah upravnega odbora je podal direktor podjetja upravnemu odboru materialno in finančno stanje podjetja in razložil težave in pozitivne uspehe v dotedanjem gospodarjenju s podjetjem.

POROČILO DIREKTORJA O MATERIALNEM IN FINANČNEM STANJU PODJETJA.

Z ozirom na dejstvo, da je naša tovarna največja te vrste in druga v Jugoslaviji je razvidno, kako velik gospodarski pomen in splošno važnost ima. Svoje izdelke plasira predvsem za izgradnjo težke in lahke industrije kakor tudi za splošno uporabo to je široko potrošnjo.

Če pogledamo na kratko stanje obrata in vzroke dosedanjih uspehov in neuspehov s tehnične strani, moramo omeniti sledeče:

V surovinah, ki pridejo v poštev za nemoteno obratovanje, smo vezani 60 - 70% na uvoz. V tem tiči tudi glavni vzrok in stalne težkoče pri le delnem izvrševanju osnovnega oziroma operativnega plana, kakor tudi vzrok nestalne kvalitete naših izdelkov. Med uvoznimi surovinami so glavne: laneno olje, kolofonija in naravni kopali, vsi organski in deloma tudi anorganski pigmenti, dalje fenol, nitro- in acetilceluloza, vse vrste mehčal in deloma tudi topila (n.pr. bencol).

Da bi se osamosvojili vsaj na področju smol, smo začeli izdelovati doma umetne smole (albertole) in bakelitne smole kot tudi gliptale.

Prvotno je bil za naše podjetje določen plan 5.380 t v vrednosti Din 157.288.000,--, ki pa je bil vsled stalnega pomanjkanja surovin znižan na 4.782 t v vrednosti Din 153.780.000,--. Od tega je bilo do konca avgusta izdelanih 2.867 t t.j. 60% v vrednosti Din 90.000.000,-- t.j. 59% letnega plana.

V razdobju januar/avgust je bilo planiranih 3.031 t v vrednosti 96 milijonov, izdelanih pa je bilo 2.867 t t.j. 95% v vrednosti 90 milijonov din t.j. 94%.

Večje izpade smo imeli pri produkciji naslednjih izdelkov:

DURLA - s produkcijo nismo mogli pričeti, ker nismo prejeli krezola.

TRDILO ZA OBUTEV - produkcijo ovira pomanjkanje filma.

ALBERTOLI - v prvih mesecih je bilo občutno pomanjkanje kolofonije in lanenega olja.

OLJNATE BARVE NAVADNE - vsled pomanjkanja lanenega olja imamo stalno izpade, ki jih vsled visokega plana ne moremo nadoknaditi, kadar je

po večjem prostoru bi bilo potrebno dobiti nove prostore za mehanično delavnico, ločeno od produkcijskih obratov. Skobelni stroj v mizarški delavnici ne služi več svojemu namenu in bi ga bilo potrebno - če se ne misli na nabavo novega - radi potrebe po prostoru, odmontirati. Tako bi bilo v glavnem stanje strojnega parka in naprav, ki so vezane posredno ali neposredno na proizvodnjo. Posebej pa je treba omeniti električno instalacijo, ki je vsled kapitalistične in postopne graditve tovarne zelo nesmoterna in v slabem stanju.

Tukaj bi bila nujno potrebna nova in načrtna remontaža.

Kar se tiče perspektivnega razvoja in uvedbe novih izdelkov bi bilo omeniti sledeče:

V tem letu smo na novo začeli s produkcijo hladnega kleja, albertolov, runa barv in kazeinskih barv za usnje, ki kažejo zadovoljivo kvaliteto. Uvajajo se še in laboratorijsko pripravljajo sledeči novi izdelki: umetna smola za vezivo posebnih brusev, vezivo za izdelavo textolita in pertinaksa ter karbamidne smole za hladna lepila (kaurit). Glavna perspektivna naloga laboratorijapa je doseči standartno in boljšo kvaliteto vseh naših izdelkov. Številčno stanje našega tehničnega kadra je zadovoljivo spričo zgoraj navedenega perspektivnega dela, ki ga čaka.

Medvode, dne 10. septembra 1950.

Upravni odbor:

Kladnik Pavel l.r.

Rak Ivan l.r.

Judež Peter l.r.

Hafner Ivan l.r.

Bukovec Jože l.r.

Ravnatelj:

Klanjšek Jože l.r.

Namestniki upravnega odbora:

ing. Lipovšek Bogdan l.r.

Vrtačnik Angela l.r.

Plejc Mihael l.r.

Arčon Ivan l.r.

Založnik Ivan l. Roza z njihovo etiketo in povrhu prelepljena še z našo etiketo ne sme več pripetiti.

Nujno je, da se čimprej skliče seja delavskega sveta. Sestaviti je treba dnevni red in ga razobesiti, da se bodo člani delavskega sveta na sejo lahko pripravili.

Seja je bila zaključena ob 18. uri.

Zapisnikar:

/ Lampič Slavka

Preds. upravnega odbora:
/ Bukovec Jože

Zapisnik se dostavi:

- 1 x direktorju
- 1 x preds. upravnega odbora
- 1 x obratu Domžale
- 1 x Glavni direkciji kem.ind.
- 1 x Rep. odboru zveze sindikatov Lj.

25 let samoupravljanja

... za odobritev nadur radi montaže tróvaljčnika.

Tov. Kaplja Lado prosi, da bi se tudi za obrat Domžale naročil. Izved brošure " Avtotransport " s čemer se strinjajo tudi ostali. Pri tej točki je tudi tov. Lukanovič Ivo - predsednik volilne komisije podal rezultat volitev in novoizvoljenih članov delavskega sveta.

Seja je bila zaključena ob 18.15 uri.

Zapisnikar :

/ Lampič Slavka /

Lampič

Tovarna barv in lakov

MEĐVODA

Preds. delavskega sveta:

/ Zajc Slavko /

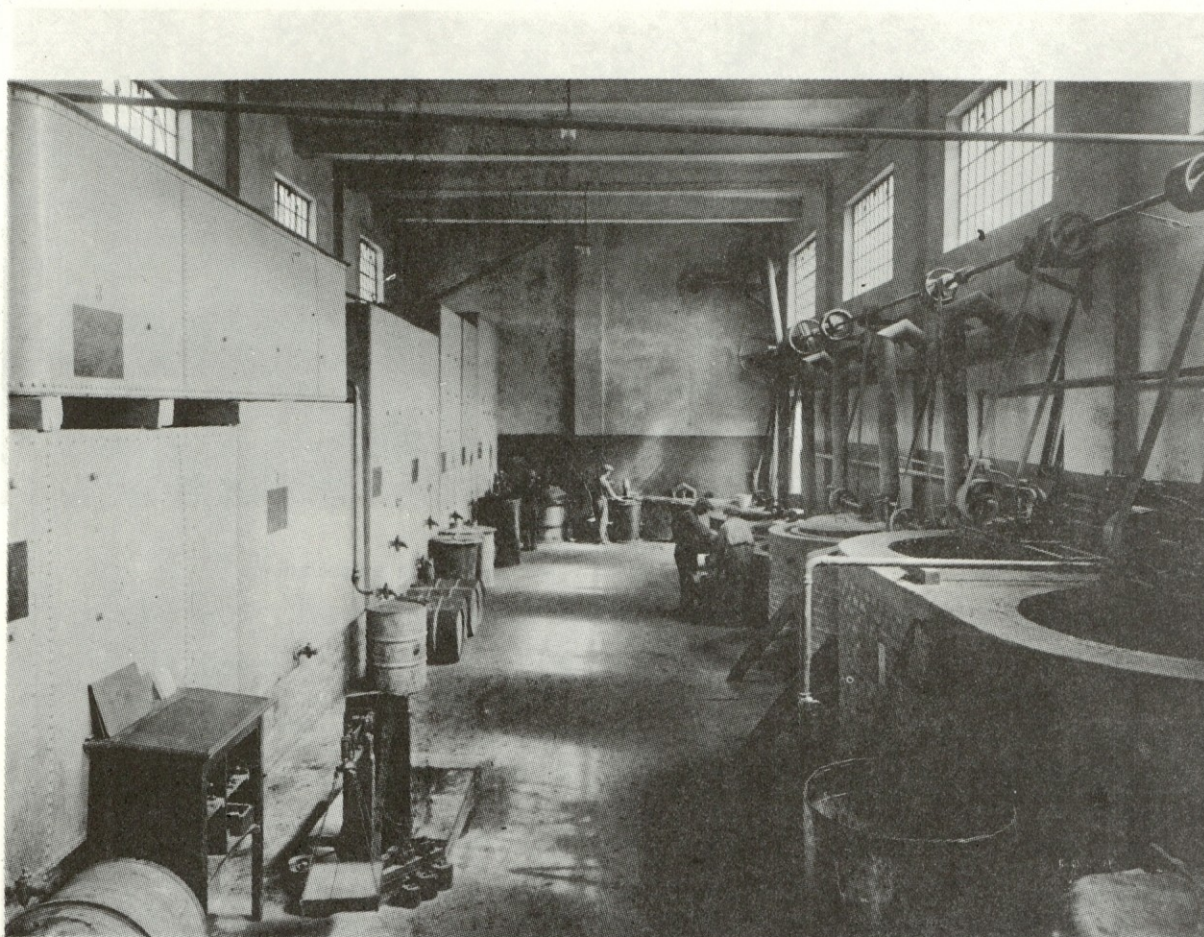
Zajc Slavko

Zapisnik se dostavi:

- 1 x direktorju podjetja
- 1 x predsedniku upravnega odbora
- 1 x preds. delavskega sveta
- 1 x obratu Domžale
- 1 x Republiškemu odboru zveze sindikatov kemične industrije
- 1 x Glavni direkciji kemične industrije
- 1 x arhivu

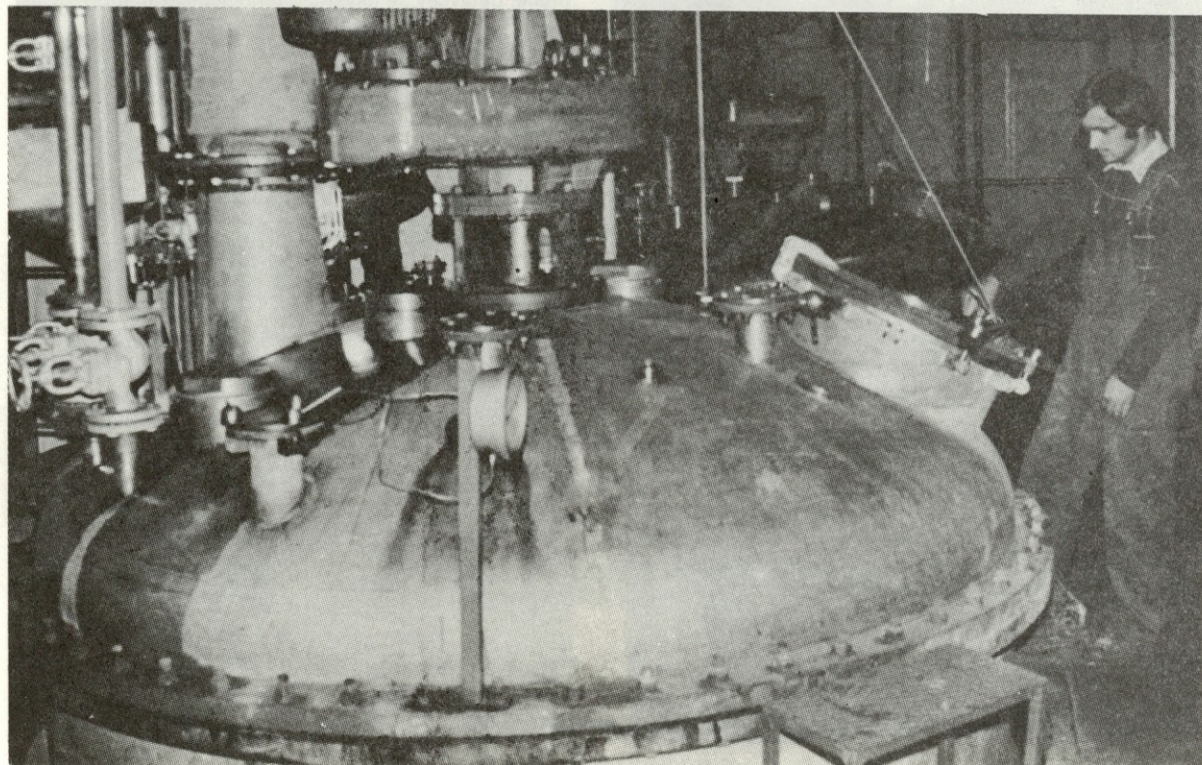
Naš kolektiv je med drugim obiskal tudi Miha Marinko

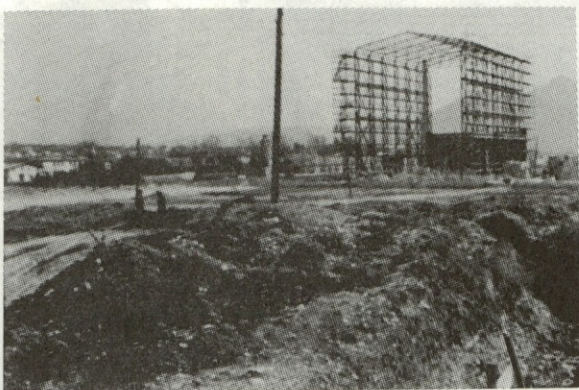

Tako so izgledali prostori kuhinje lakov pred vojno ...

in reaktor v novi sintezi ...

Ključni deli nove sinteze ...

marca leta 1967 je bil na lokaciji nove tovarne narejen tale posnetek ...

tudi za letovanja je poskrbljeno ...

proizvodne prostore smo preuredili v moderni razvojni oddelek in računovodstvo ...

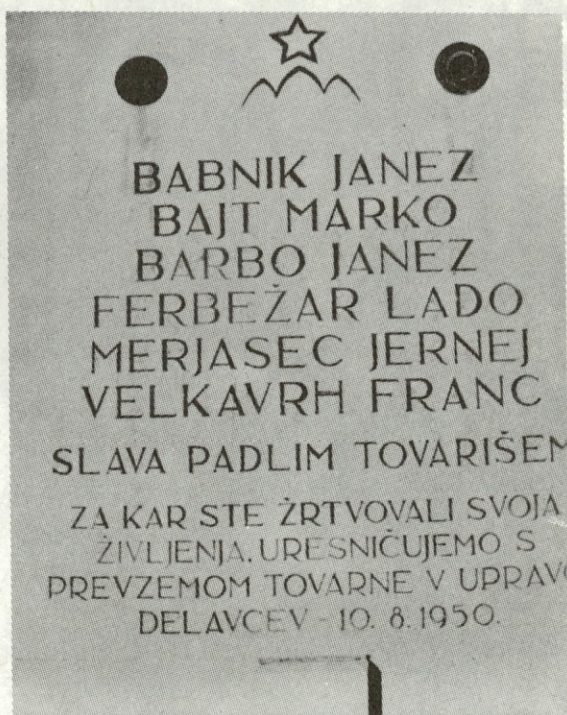
precej delavcev se ukvarja z rekreacijskimi športi ...

na tovarniškem dvorišču je vedno polno tovornjakov, ki odvažajo gotove izdelke po celi Jugoslaviji ...

kljub težkemu delu, zadovoljni obrazi ...

Člani prvega delavskega sveta

